

Trafik kazasından kaynaklanan tazminat davalarında, zarar veren taraf, kusuru oranında, gerçek zarardan sorumlu olur. Zarar verenin aracını Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ile sigortalayan sigorta şirketi de zarar veren ile birlikte zarar görenin gerçek zararından sorumludur. Trafik kazasında zarar gören aracın hasarı onarılsa dahi onarımdan sonra aracın piyasa rayiç satış fiyatında düşüklük oluşacağı gerçeği karşısında, kaza nedeniyle araçta meydana gelen değer kaybı, gerçek zarar içinde değerlendirilir ve bu zarardan hem zarar veren hem de davalı zorunlu mali sorumluluk sigorta yapan sorumludur. BK'nin 122. maddesine göre, bir şeyin kısmen hasar görmesi halinde, kullanılmamasından doğacak zararlar sorumlu kişiden talep edilebilir. Motorlu araç zarar görmüş ise, aracın kullanım amacına göre araçtan mahrumiyet zararı belirlenmelidir. Davacı, aracı için 23 günlük tamir süresi araç kiraladığını 2.300,00 TL ödediğine ilişkin oto kira sözleşmesini ibraz etmiştir. MK'nin 6.maddesine göre, herkes iddiasını ispat etmek zorundadır. Mahkemece, davacının araç mahrumiyeti nedeniyle zararına ilişkin delilleri sorulmalı, ne iş yaptığı belirlenmeli, evi ile işyeri arasındaki uzaklık dikkate alınmalı, aracı ile gidip gelmesi halinde yapacağı zorunlu giderler (yakıt gideri gibi) belirlenecek zararından indirilmelidir. Açıklanan konularda ile dosyada bulunan hasar tamir belgelerine göre ne kadar sürede tamir edileceği belirlemek için gerektiğinde bilirkişiden rapor alınmalıdır. Araç mahrumiyetine ilişkin delil sunulmaması halinde BK'nin 50/2.maddesi uyarınca mahkemece hakkaniyete uygun bir bedel tayin ve takdir edilmesi yerine eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması isabetli olmamıştır. (Y17HD 2015/17333 E. 2016/3648 K.)

Davacı tarafça, iş bu davada araç hasarı talep edilmemiş, ancak kaza nedeniyle araçta oluşan değer kaybı ile aracın tamiri süresince kullanılmamasından kaynaklanan mahrumiyet bedeli istenmiştir. Mahkemece benimsenen 25.05.2015 tarihli ek bilirkişi raporu doğrultusunda 2.460,00 TL. değer kaybı tazminatına hükümlenmiş ise de, mahkemenin hükme esas aldığı bilirkişi raporunda araç değer kaybı hesaplaması doğru yapılmamıştır. Eksik inceleme ve hüküm kurmaya elverişli olmayan bilirkişi raporuna göre karar verilemez. Bu durumda mahkemece, rapor düzenleyen bilirkişiden ek rapor alınması; ya da araç değer kaybı konusunda hesap yapmaya ehil, İTÜ veya Karayolları Genel Müdürlüğü Fen Heyeti gibi kurum veya kuruluşlardan seçilecek hasar konularında uzman bilirkişi (makina mühendisi) veya bilirkişi kurulundan tüm dosya kapsamına göre; davacı aracının modeli, markası, kaza tarihindeki yaşı, kilometresi vs. gibi hususlar gözönünde bulundurularak kaza tarihi itibarıyla serbest piyasadaki 2. el piyasa rayiç değeri (hasarsız haliyle) ile aracın hasarı onarıldıktan sonraki haline göre serbest piyasadaki 2. el piyasa değeri arasındaki fark (aradaki farkın değer kaybı olarak kabul edilmesi) hususlarında ayrıntılı, gerekçeli, denetime elverişli bir rapor alınarak sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı olduğu biçimde hüküm kurulması doğru görülmemiştir. Davacı taraf, aracın 20 gün tamirde kaldığı, bu sürenin 7 günlük kısmında davacı aracının kaskocusu tarafından davacıya araç tahsis edildiği, kalan 13 gün boyunca davacının aracından mahrum kalması nedeniyle zararının oluştuğundan bahisle, mahrumiyet bedelinin de davalılardan tahsilini istemiştir. Mahkeme ise, davacı aracının makul tamir süresi olan 1 hafta için kasko tarafından araç temin edildiği, bu süreyi aşan mahrumiyete ilişkin davacının delil sunmadığı gerekçesiyle, mahrumiyet bedeli talebinin reddi yoluna gidilmiştir. Mahkemece hükme esas alınan makina mühendisi bilirkişinin raporunda, aracın makul tamir süresi yönünden herhangi bir değerlendirme yapılmamış, davacı aracının makul tamir süresi mahkemece takdir edilmek suretiyle karar verilmiştir. Trafik kazasında hasar gören davacı aracının onarımı için geçecek makul sürenin belirlenmesi, özel ve teknik bilgi gerektiren bir husustur. 6100 sayılı HMK'nın 266/1. maddesi "Mahkeme, çözümünü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki

bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz” hükmünü taşımaktadır. Bu durumda mahkemece, davacı aracında oluşan hasarın niteliğine göre makul tamir süresinin belirlenmesi hususunun özel ve teknik bilgi gerektiren konu olduğu gözetilerek, aracın makul tamir süresi, bu süre içinde davacının ikame araç için ödemesi gereken bedelin ne olacağı konularında ayrıntılı, gerekçeli, denetlenebilir rapor almak suretiyle davacının mahrumiyet bedeli talebi hakkında karar verilmesi gerekirken, yazılı olduğu biçimde eksik inceleme ile hüküm kurulması doğru görülmemiştir. (Y17HD 2015/18700 E. 2016/4193 K.)

Davalı sürücü olayda %100 oranında kusurludur. Davacı vekili, kaza sebebiyle müvekkilinin aracını kullanamadığını belirterek 14.3.2013-14.4.2013 tarihleri arasında müvekkilinin aracı kiraladığını belirterek ve fatura ibraz ederek araç mahrumiyeti zararını talep etmiştir. Hükme esas alınan raporda, aracın onarımının ekonomik (uygun) olduğu, onarım süresinin 25 gün olduğu, emsal aracın günlük kiralama bedelinin 90 TL olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda mahkemece, 25 günlük tamir süresi için günlük 90 TL’ından araç mahrumiyeti zararına hükmedilmesi gerekirken, mahkemece aracın onarımı uygunken davacının aracın pertini istediği, yasal pert koşulları oluşmadığından araç mahrumiyeti zararının istenemeyeceği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir. (Y17HD 2015/7703 E. 2016/730 K.)

YARGITAY

17. Hukuk Dairesi 2006/5225 E.N , 2006/8352 K.N.

...Prof.Dr.Kadir A. tarafından düzenlenen 31.10.2005 tarihli raporunda, davacı aracında parça ve işçilik değerleri amortisman ve hurda değerleri düşülerek KDV.dahil 18.680.843.500TL’si hasar,2.500.000.000TL’si değer kaybı ve 2.700.000.000TL’si kazanç kaybı tespit edilmiştir.

...Davacı vekili dava dilekçesi ile, aracı tamir süresince çalıştırılmaması nedeniyle uğradıkları kazanç kaybını da talep etmiş, bilirkişi aracın serviste kaldığı süreyi esas alarak 27 gün çalışmadığını kabul etmiş ve 2.700.000.000TL kazanç kaybı belirlemiştir.Ancak kazanç kaybı belirlenirken, davacının aracını çalıştırmaması nedeniyle zorunlu giderleri olan yakıt ve amortisman vs. masrafları yapmadığı dikkate alınarak bu miktarın mahsubu ile net kazanç kaybının tespit edilmesi gerekir.

YARGITAY

17. Hukuk Dairesi 2008/2243 E.N , 2008/4182 K.N.

Özet

Bir şeyin kısmen hasar görmesi halinde, kullanılmamasından doğacak zararlar sorumlu kişiden talep edilebilir. Motorlu araç zarar görmüş ise, aracın kullanım amacına göre araçtan mahrumiyet zararı belirlenmelidir.

....BK'nın 105. maddesine göre, bir şeyin kısmen hasar görmesi halinde, kullanılmamasından doğacak zararlar sorumlu kişiden talep edilebilir. Motorlu araç zarar görmüş ise, aracın kullanım amacına göre araçtan mahrumiyet zararı belirlenmelidir. Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporunda, hasara uğrayan davacı aracı için 30 günlük tamir süresi karşılığında 1.500.00 YTL zarar hesaplanmış ve itiraza rağmen bu rapora göre hüküm kurulmuştur.

MK'nın 6. maddesine göre, herkes iddiasını ispat etmek zorundadır. Mahkemece, davacının araç mahrumiyeti nedeniyle kazanç kaybına ilişkin delilleri sorulmalı, ne iş yaptığı belirlenmeli, evi ile işyeri arasındaki uzaklık dikkate alınmalı, aracı ile gidip gelmesi halinde yapacağı zorunlu giderler (yakıt gideri gibi) belirlenecek zararından indirilmelidir. Açıklanan konularda gerektiğinde bilirkişiden rapor (veya ek rapor) alınmalıdır. Araç mahrumiyetine ilişkin delil sunulmaması halinde BK'nın 42. maddesi uyarınca mahkemece hakkaniyete uygun bir bedel tayin ve takdir edilmeli, sonucuna göre karar verilmelidir. Eksik inceleme ile hüküm kurulamaz.